

فقه در محک زمانه

کتاب «فقه در محک زمانه» به قلم عبدالحسین خسروپناه و به همت کانون اندیشه جوان منتشر شد...

کتاب «فقه در محک زمانه»؛ به قلم عبدالحسین خسروپناه و به همت کانون اندیشه جوان منتشر شد. به گزارش خبرگزاری قرآنی ایران (ایکنا)، فلسفه فقه به عنوان دانشی نوپویا در جامعه علمی و حوزوی، از اهمیت خاصی برخوردار است، همه فقیهان معاصر باید در این وادی گام نهند و به پرسش‌های مهم آن پاسخ‌گویند؛ زیرا حل بخش مهمی از مشکلات فقهی و حقوقی نظام اجتماعی ما، در گرو این چالش‌هاست. در این کتاب نگارنده در صدد است که تا به پاره‌ای از چالش‌های «فقه در محک زمانه»؛ بپردازد، ولی پیش از آن به کلیاتی در باب فلسفه فقه اشاره شده؛ لذا این کتاب در دو بخش «فقه در محک زمانه»؛ و «چالش‌ها فلسفه فقه در محک زمانه»؛ تنظیم شده است.

در بخشی از کتاب آمده است: فلسفه فقه در جایگاه یکی از فلسفه‌های مضاف و علوم درجه دوم، به مبانی نظری و تحلیلی درباره فقه می‌پردازد و مبادی و پیش‌فرض‌های تصویری و تصدیقی و روش‌شناختی آن را تنقیح می‌کند؛ به عبارت دیگر، فلسفه فقه یا علم‌شناسی فقه؛ دانشی است که در مقام علم ناظر، به فقه نظر می‌کند و به تحقیق موضوع، محمول، مسائل، مبادی، مقدمات، غایات، طرق روش‌شناختی فقه و ارتباط‌های آن با علوم و پدیده‌های دیگر می‌پردازد.

خسروپناه در ادامه نوشتار خود می‌نگارد: فلسفه، دانشی است که به مبانی نظری فقه به معنای مجموعه گزاره‌هایی که موضوعش، فعل انسان مکلف، و محمولش احکام تکلیفی و وضعی است، می‌پردازد. به عبارت ساده‌تر، فیلسوف فقه، فقه را به عنوان یک پدیده از منظر بیرونی مورد شناسایی قرار می‌دهد و به دنبال پاسخ به پرسش‌هایی از این قبیل است: فقه چیست؟ از کجا پدید آمد؟ چه تغییر و تحولاتی داشته است؟ مبانی و پیش‌فرض‌های آن چیست؟ از چه روشی می‌توان در فقه مدد گرفت؟ و...

تحقیقات فلسفه فقه و مسائل آن، در فقه و مسائل فقهی و فعالیت فقیهان تأثیر فراوانی می‌گذارد. برای نمونه، حداکثری یا حداقلی دانستن فقه یا ارائه نظریه در باب چیستی حکم، در فقه الحکومه و نیز اجتماع امر و نهی مؤثر است؛ مثلاً اگر ماهیت حکم یک امر اعتباری باشد، ممکن است در جمع امر و نهی قابل جمع باشند؛ اما اگر ماهیت حکم واقعی باشد، امر و نهی تنافی ذاتی خواهند داشت.

همچنین فلسفه فقه نگاه نقادانه به فقیه عطا می‌کند و در کشف کاستی‌ها و راه حل آن به او مدد می‌رساند؛ زیرا فلسفه فقه مقایسه‌ای بین فقه موجود و فقه بایسته؛ یعنی بین فقه، آن‌گونه که هست با فقه، آن‌گونه که باید باشد، انجام می‌دهد و به کشف چالش‌ها و کاستی‌ها می‌پردازد.

نویسنده در بخشی از کتاب می‌آورد: فلسفه فقه ایضاً مبادی و پیش‌فرض‌های تصویری علم فقه و اثبات مبادی تصدیقی آن را به‌عهده دارد. به عبارت دیگر، فلسفه فقه مشخص می‌کند که علم فقه بر چه پیش‌فرض‌هایی مبتنی است. به عنوان نمونه، می‌توان از پیش‌فرض‌های معرفت‌شناختی نام برد. فقها معتقدند وحی هم مانند حس، عقل و شهود یک سلسله اطلاعات از عالم واقع در اختیار ما قرار می‌دهد. آنان این واقع‌نمایی علم و انکشاف از واقع علم را به وسیله وحی، ارسال مسلم گرفته‌اند.

یادآوری می‌شود که چاپ نخست این کتاب در 2500 نسخه، در 127 صفحه و به بهای 17000 ریال به همت کانون اندیشه جوان، وابسته به پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، منتشر شده است.